

Linda en Mark de Goede van De Schüllhorn: 'Mark heeft onze Galanthus-soort niet voor niets Mount Everest genoemd: naar de hoogste berg ter wereld.'

Tussen alle bollen in de schuur viel de lang houdbare Galanthus hen op.
MARK & LINDA DE GOEDE vroegen kwekersrecht aan op hun 'Mount Everest' en kweken nu als enigen dit sneeuwkllokje: 'Hij is mooi en groot, we hebben 'm niet voor niets naar de hoogste berg ter wereld vernoemd.'

Tekst Cornéline Lanooy / Fotografie Lukas Göbel

'Ons sneeuwkllokje is schattig én sterk'

Bloem&Blad februari 2022

In Anna Paulowna, midden in het grote bollengebied in de kop van Noord-Holland, ligt De Schüllhorn, de bloembollenkwekerij van Mark (47) en Linda de Goede (46). De naam De Schüllhorn verwijst naar de boerenplaats waar het bedrijf zich bevindt, dat in 1864 deze naam kreeg. 'We vinden het een mooie naam, als eerbetoon aan deze plek, maar je moet het wel altijd spelen', zegt Linda lachend.

De kwekerij heette niet altijd De Schüllhorn. Toen Marks vader Wim de Goede en zijn broer het bloembollenbedrijf overnamen van hun vader in de buurt van de huidige locatie, heette dat destijds C. & W. de Goede. Linda: 'Na de splitsing is Mark met zijn ouders verder gegaan als De Goede-Van Kuijeren. Door verwarring met twee familiebedrijven De Goede hebben we de naam veranderd in De Schüllhorn. Ook Marks moeder Hannie maakte deel uit van dit bedrijf. Wim reisde de hele wereld over op zoek naar bijzondere bolgewassen. Hij bouwde een enorm groot netwerk op en had in de hele wereld contact met andere liefhebbers van bijzondere bollen. Allemaal mensen met eenzelfde passie.'

In 2000 kochten Mark en Linda de boerderij met bijbehorend land. Daarvoor werkte Mark van kind af aan op het 'oude' bedrijf met zijn vader, oom en zijn neven. Mark werkte met veel plezier mee, maar kreeg na een aantal jaren het gevoel of hij toch niet iets anders wilde met zijn leven. Linda: 'Zoals zoveel mensen die al hun hele leven hetzelfde doen en opgegroeid zijn in een familiebedrijf, bekwam ook Mark de twijfel of hij de bollenkwekerij de rest van zijn leven wilde voortzetten. En de vraag stellen is 'm eigenlijk al beantwoorden. Hij besloot een andere baan te zoeken en ook zijn vader vertrok uit de kwekerij.'

Mark werkte een paar maanden bij een gewasbeschermingsbedrijf en kwam al snel tot een opmerkelijke conclusie: het werk buiten de kwekerij vond hij helemaal niet leuk. Dus zijn ze samen op zoek gegaan naar een plek voor onze eigen kwekerij. Niet ver van de oude locatie stond deze boerderij met land en schuren te koop en na een grondige verbouwing zijn we hier met De Schüllhorn begonnen', vertelt Linda, zelf dochter van een pootaardappelteler.

Bezem door de proeftuin

Een van de eerste aanpassingen op het bedrijf was het 'opzanden' van het land. In de bestaande Noord-Hollandse kleigrond werd drainage aangelegd en er werd een laag van 70 centimeter zeezand opgebracht. Daarop kwam een laag teeltaarde, die op een ander bollenperceel was afgegraven. Zo raakt de grond goed gedraineerd; een must voor de bollenteelt.

Ook het assortiment werd in de loop der jaren aangepast, maar nog altijd maken Mark en Linda gebruik van het grote netwerk van hun (schoon)vader. 'Hij had een proeftuin met wel duizend verschillende soortjes van bijzondere bolgewassen, die hij allemaal onderzocht. Hoe groeien ze? Welke zijn vatbaar voor ziekten? Zijn ze goed te vermeerderen? Wim vermeerderde de gewassen als ze dat niet of niet zo makkelijk uit zichzelf deden, op verschillende manieren: via zaad, parteren en weefselkweek. Maar de snelste soort kwam toch pas na tien jaar op de markt. Een proeftuin met duizend soorten is zeer arbeidsintensief en kost veel tijd en geld. Dus vielen vele honderden soorten af die óf niet te vermeerderen óf vatbaar waren voor ziektes óf niet onderscheidend genoeg waren. Bovendien is er geen ruimte op de markt voor

'Zelfs uitgebloeid blijft de Mount Everest nog lang mooi. Het grijsgroene blad staat prachtig in de tuin'

duizend nieuwe soorten. Daarom besloten we voor tien tot vijftien soorten kwekersrecht aan te vragen en met deze, samen met reeds bestaande soorten, commercieel verder te gaan. Toen wij in 2013 officieel eigenaren werden van De Schüllhorn zijn we met een bezem door de proeftuin gegaan. Dat vond mijn schoonvader niet leuk, maar sommige soorten hebben we teruggestuurd naar een botanische tuin in Zweden, waarmee Wim veel contact had. Die waren er heel erg blij mee. Nu staan er nog zo'n vijftig nieuwe soorten in de proeftuin.'

Het assortiment bijzondere bloembollen dat Mark en Linda kweken en verkopen (zie kadertje) hebben zij geselecteerd op verschillende criteria. Een daarvan is duurzaamheid, een belangrijk thema binnen hun bedrijf, vertelt Linda. 'We willen zo min mogelijk middelen gebruiken, dat is een bewuste keuze. Soorten die vaak ziek zijn of te veel gespoten moeten worden, hebben we uit het assortiment verwijderd. Hoewel alle middelen die op de markt zijn, wettelijk toegestaan zijn, willen we ze zo weinig mogelijk toepassen.'

In de opbouwfase

Dat de sneeuwklakjessoort *Galanthus* 'Mount Everest' in het assortiment werd opgenomen, was in eerste instantie niet de bedoeling. Linda: 'Het was meer een toevalstreffer. We zagen tussen allerlei bollen in de schuur nog een paar *Galanthus*-bollen liggen die enorm goed waren gebleven na lange tijd. Dat hadden we nog nooit gezien. We waren echt verrast.'

Naast de goede houdbaarheid was ook het makkelijke broeiproces van 'Mount Everest' reden om met deze soort door te gaan. 'Galanthus is moeilijk te broeien, maar deze soort dus niet. Dat is een groot voordeel van 'Mount Everest', legt Linda uit. De sneeuwklakjessteelt is nog in de opbouwfase, maar elk jaar brengt De Schüllhorn grotere partijen op de markt. 'Allemaal uniforme partijen omdat we de bollen parteren.'

Voordat de eerste bollen verkocht werden, belden ze met Naktuinbouw om het kwekersrecht te regelen. 'Er was niet eerder een aanvraag binnen gekomen voor kwekersrecht van een *Galanthus*. Naktuinbouw heeft onder meer navraag gedaan bij de Koninklijke Algemene Vereniging voor Bollenteelt (KAVB) en in Engeland, hét land van de *Galanthofiel*en. We vinden het prettig om alles in eigen hand te houden. En door het kwekersrecht zijn we ook de enige die deze soort mogen telen. Heel prettig, omdat we een kleine kwekerij zijn', zegt Linda.

De rollen tussen Mark en Linda zijn duidelijk verdeeld. Mark is altijd buiten en houdt zich bezig met alle

teeltzaken. Linda regelt alle 'kantoorzaken' van de kwekerij, zoals het beheren van de website, mail, financiën, verkoop en medewerkers. Vast personeel heeft De Schüllhorn niet, maar in de piekperiode komen zeven weken lang al jarenlang vier Polen naar de kwekerij om mee te helpen, aangevuld met tien tot vijftien scholieren. De Polen wonen die periode op de schuurzolder, waar de kwekers appartementen hebben gebouwd. 'We zijn heel erg blij met ze. Omdat ze hier al jaren werken, weten ze precies wat ze moeten doen. We zijn dankbaar dat ze elk jaar willen terugkomen.' Ook zonen Jan (18) en Teun (16) helpen mee als het druk is. Teun verkoopt in zijn eigen kraam aan de weg ook verschillende soorten bollen-op-pot.

Knallen in de zomer

Van 21 juni tot 15 augustus, in de zeven weken piekperiode, gebeurt eigenlijk alles. 'We oogsten en verwerken alle bollen, leveren ze uit aan de klanten. Dan is het alle hens aan dek en knallen maar! We maken veel uren, maar omdat het in de zomerperiode is, zijn de dagen lang en is het vaak mooi weer. Dat werkt prettig. Iedereen werkt hard en het is gezellig met elkaar. Eigenlijk een heel erg leuke tijd, ondanks de drukte.'

Gedurende deze zeven weken gaan de bollen naar export-, handels-, broei- en postorderbedrijven. De bollen van *Galanthus* 'Mount Everest' gaan voornamelijk naar

BEDRIJFSPASPOORT

Naam Kwekerij de Schüllhorn

Eigenaren Mark en Linda de Goede

Oppervlakte 12 hectare

Afzet aan export-, handels-, broei- en postorderbedrijven

Aantal medewerkers geen vaste medewerkers, maar seizoenarbeiders in de piektijd

Productie bijzondere bolgewassen, waaronder *Galanthus* 'Mount Everest'

Contact Kleiweg 2, 1761 LA Anna Paulowna, (06) 22 66 33 63, kwekerijdeschullhorn.nl

MEER DAN GALANTHUS

Het assortiment van De Schüllhorn bestaat uit: twee soorten *Allium*, één soort *Chionodoxa*, één soort *Galanthus*, vijf soorten *Ipheion*, vijf soorten *Iris*, vijf soorten *Muscari*, drie soorten *Narcissus*, en vijftien soorten botanische *Tulipa*.

Teun, de jongste zoon van de kwekers, verkoopt in zijn eigen kraam aan de weg verschillende soorten bollen-op-pot.

Het Voorhoutse bedrijf Roma nova neemt Galanthus 'Mount Everest' af van De Schüllhorn.

'We willen zo min mogelijk middelen gebruiken. Soorten die te veel gespoten moeten worden, hebben we uit het assortiment verwijderd'

Nederlandse en buitenlandse broeierijen. Een kleiner deel is bestemd voor de droogverkoop en nog een deel wordt gebruikt voor het parteren (in zes parten snijden). Een van de afnemers is Roma nova in Voorhout, dat de bollen oppot op bijpassende decoratiepotten en na een halfjaar verkoopt. In de herfst en winter gaan Mark en Linda naar 'De Zuid', zoals ze De Bollenstreek noemen, om hun bolgewassen te promoten bij hun (potentiële) afnemers. 'De beste reclame voor het product blijft toch om het te laten zien aan de vakhandel en consumenten. Het verkoopt zichzelf omdat de kwaliteit en houdbaarheid goed zijn.'

De bollen van Galanthus 'Mount Everest' worden in oktober op het land geplant. Met stro worden de bedden afgedekt zodat de temperatuur eronder vrij constant blijft. En het stro houdt verstuiwing tegen. In maart verschijnen de eerste bloemen en daarna blijft het gewas heel lang groen. Rond de maand juni sterft het gewas weer af. Linda is fan van sneeuwklokjes: 'Ik vind het sowieso een schattige bloem; het is de eerste die boven de grond uitkomt aan het eind van de winter. En 'Mount Everest' is in het bijzonder mooi omdat hij vrij groot is – zo'n 20 cm hoog –, bloeit met een grote bloem en heel mooi grijsgroen rechtopstaand blad heeft. Zelfs uitgebloeid blijft hij nog lang mooi door dit grijsgroene blad. Dat staat prachtig in de tuin. Mark heeft deze soort niet voor niets Mount Everest genoemd: naar de hoogste berg ter wereld.'

Na het rooien worden de sneeuwklokbollen gespoeld met een volautomatische machine, die het meeste vuil verwijdert. Daarna worden ze zo snel mogelijk gedroogd met warme lucht via een droogwand. Vervolgens drogen ze na in een bewaarcel waar het ongeveer 20 à 25°C is, waarna ze richting klanten gaan. 'Dan maken we iedereen weer blij met onze mooie bloembollen.'

❁ TIPS VAN LINDA & MARK

- Plant de Galanthus-bollen op tijd (circa oktober/november), zodat ze tijd hebben om wortels te maken om de winter goed door te komen.
- Ook als snijbloem zijn sneeuwklokjes geschikt. Combineer ze bijvoorbeeld met andere bolbloemen voor een mooi voorjaarsboeketje. Het is ook leuk om de bollen uit het bol-op-pot product te halen en te verwerken in hangende creaties, bijvoorbeeld in mosbollen.

• Het arrangement

• Galanthus 'Mount Everest'

• Populus-takken

• Prunus-takken

• schors

• zilver- en bolmos

Onze gasthoofdredacteur Machiel Bekker is gek op sneeuwklokjes. 'Ze zijn de voorbode van de lente en steken hun fragiele kopjes al boven de grond als het buiten nog koud kan zijn. Dat vind ik mooi. Na het donker zorgen ze letterlijk en figuurlijk voor een lichtpuntje.' Daarnaast vindt de Tielse bloemist het charmant dat het een echt seizoensproduct is. 'Sneeuwklokjes zijn er maar kort en vaak in kleine aantallen. Na de inkoop moet ik ervoor zorgen dat ik ze ook weer snel verkoop. Daardoor wordt het een exclusief en interessant product, ook voor mijn klanten. Galanthus kan het verschil maken.'

In verschillende arrangementen verwerkt hij Galanthus 'Mount Everest' van Kwekerij De Schüllhorn/Roma nova in combinatie met takken, schors en mos. 'De bolletjes steken als het ware uit de dorre wintergrond hun kopjes omhoog en geven het begin van de lente aan.'

Roma nova in Voorhout staat sinds 2002 onder leiding van Erik en Brenda Willemse. Het bedrijf levert arrangementen waarin ze bloembollen combineren met home decoration.

De arrangementen van Machiel Bekker.